

PANORAMA

GEILLUSTREERD WEEKBLAD

UITGAVE VAN A. W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ.

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PRIJS PER NUMMER 10 CENT
DOEZASTRAAT 1, TEL. 1, LEIDEN. VOOR BELGIË 20 CENTIEMEN.

UIT DE REDACTIE-KAMER.

KOOPJES!

(BIJ PLAATJES VAN DE WONDERLIJKSTE MARKT TER WERELD).
(FOTO'S VAN J. B. HIJMANS, DEN HAAG, VOOR „PANORAMA" GEMAAKT).

U bent te Londen geweest, Mevrouw?

Dat behoeft ik eigenlijk niet te vragen. Belangwekkend, nietwaar? reusachtig. Ja, ja, mevrouw, een stad van miljoenen.

En meneer uw echtgenoot was mee; voortreffelijke leidsman, dunkt me, hij kent Londen. U waart natuurlijk bij Whiteley, en in den Tower, en 's Zondagsochtends in Roden Row bij de kerkparade, en 's avonds in Covent Garden; U hebt de mummies gezien in het British en de Gainsborough's in de National Gallery. U bent in Hampton Court geweest en in Kew Gardens, U hebt er White City gezien en het ballet in de Empire, U hebt thee gedronken in een A. B. C. en gemiddagmaald in het Criterion, maar m'n lieve mevrouw, dan hebt U alles gedaan, of ten naastenbij, wat een behoorlijk toerist doet.

Alleen . . . U hebt Londen niet gezien!

Want U hebt niets gezien van het leven van die miljoenen, U hebt het hart, het groote business-hart van den metropolis niet hooren kloppen. U hebt niets bemerkt van den geweldigen struggle for life van de massa, niets van den fabelachtigen omvang van handel en nijverheid. Gij hebt den buitenkant gezien, niets van den binnenkant; gij hebt het pars pro toto, een deel voor 't geheel, genomen.

Vertelde uw mentor, — o, ik ding niets af op zijn goede hoedanigheden — vertelde hij U nooit van de reusachtige vleeschmarkten, liet hij u nimmer iets zien van deze en andere voorraadschuren, waaruit dagelijks aan de behoeften van deze miljoenen wordt voldaan? Nam hij U niet mee naar de Indian Docks, een beetje smerig, mevrouw, maar zoo belangwekkend voor de dochter van een zeevarend volk? Toonde hij U niet het eenvoudige observatorium te Greenwich, met de toestellen die den tijd van dit groote Koninkrijk regelen? Waart ge op den Zondagochtend wel eens in de drukte van Petticoat Lane? Hebt gij het aardige oogenblik medegemaakt als in Fleetstreet de avondbladen verschijnen en in heel Printing House Square alles jaagt, mensen en machines? Waagdet gij een kijkje, bij dag natuurlijk, in Soho, waar de vreemdelingen huizen, Franschen, Russen, Polen, Chineezers, Japanners — en niet alleen van de beste soort?

Laat mij U dan ten geleide strekken, mevrouw, naar een plek, die gij niet zoo gemakkelijk zoudt ontdekken zonder mij. Ik breng u naar de

Pedlars' Market. Nooit van gehoord, nietwaar?

Het is Vrijdag — denk om den dag, mevrouw, want Pedlars' Market wordt alleen op Vrijdag gehouden. Wij nemen den trein naar Caledonian Road, klimmen den heuveligen weg op en bereiken den top, de oude Islington veemarktplaats. De beesten hebben vakantie, maar tusschen de hekken waaraan zij anders vastgebonden staan, vindt ge nu de grootste verscheidenheid van uitstallingen te midden van een groote menigte. En op den grond ligt overal zulk een hoeveelheid van bric-a-brac, dat gij kunt meenen in een Oosterschen bazar te zijn.

Om u de waarheid te zeggen, mevrouw, ik heb de Pedlars' Market ontdekt . . . in den Haag, ten huize van een vriend, groot verzamelaar van oudheden en zeldzame dingen. Hij toonde mij een beschilderde lap, een chineesche schilderij uit het Mingtijdperk, waarvoor hij evenveel schellingen had betaald als ze ponden sterling waard was.

Want de welgekleede heeren die gij hier ziet (die heer daarginds, die een Nanking-vaasje tegen het licht houdt, om te zien of het echt is, is een Minister) en de vrouwen in zijde en fluweel zijn allen verzamelaars, verwoede liefhebbers van „curios", die hier elken Vrijdag op jacht zijn naar een stukje porcelein van een oud-Engelsch merk, een Delftsch bordje, een lap brocaat uit de middeleeuwen, een echt Bokhara-tapijt van een eeuw geleden, een stuk oud damast om een

kussen mee te overtrekken, een roomkleurig antiek Leeds-vaasje . . .

Natuurlijk vindt men er zoo iets niet elken Vrijdag, misschien eens in een jaar, zooals onze handelaren naar de Leipziger Messe gaan in de hoop om eens iets bijzonders op te duikelen. Maar er is van alles, porcelein, gesmeed ijzer, tweedehandsmeubelen, achter den toren van het marktgebouw, tapijten, oud en nieuw dooreen; kleeven, van een broek van twee shillings af tot een avond-blouse, door een hertogin afgelegd, voor twee guineas. Daar is de zoogenaamde Arabische wonderdokter, die Oostersche (?) medicijnen verkooft. Daar zijn verkoopers, die geen woord Engelsch spreken, Polen en Hongaren, maar wier drukke gebaren (want marktgeschreeuw hoort ge hier nergens!) voor het woord in de plaats treden. Daar is de „kunstkoopman", die oleographiën en leelijke kleurendrukken aan den man brengt, „het hoofd van Johannes de Dooper in houten lijst . . .

for two an' a penny . . . om de kinderen steeds voor oogen te houden the up above!"

Tusschen twaalf en een is de drukste tijd. Dan zijn de echte liefhebbers op de been. Zij hebben al hun verstand nodig om het koren van het kaf te scheiden, echt van namaak te onderkennen. Menschen van wie ge het nooit zoudt verwachten, ziet ge plotseling bukken en een greep doen in den rommel. Zij hebben den parel ontdekt die voor de zwijnen was geworpen! Maar de uitdrukking van hun gezicht verradt niets van hun verzamelaars-geestdrift wanneer ze met den koopman aan het loven en bieden gaan. De koopman wil graag wat kwijt, wil wat verdienen, al zijn de kosten van zijn „magazijn" niet groot; hij betaalt maar een schelling staangeld per week. Toch brengt de markt per jaar dertig duizend gulden op aan de plaatselijke overheid.

Des zomers is zij op haar best, want dan komen er zeldzaamheden-jagers uit alle oorden der wereld en koopen er van alles, tot zilveren en gouden voorwerpen toe, oud en nieuw, opgedolven uit onooglijke koffers en kisten. Hoe oud de markt is, is bij geen mogelijkheid te zeggen, maar ze is héél oud. Alleen is zij in de latere jaren meer verfijnd, omdat de verkoop van gouden en zilveren voorwerpen, oud porcelein en dergelijke kostbaar- en zeldzaamheden eerst van die jaren dateert.

Mevrouw, ik heb u den weg gewezen. Doe er uw voordeel mee, da eerste maal dat ge weder in Londen komt.

W.

